

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatele **nezl. M. R.**, zastoupeného zákonným zástupcem O. R., právně zastoupeného JUDr. Janem Fričem, advokátem se sídlem v Praze 5, Štefánikova 65, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích ze dne 28. 7. 2005, č. j. 52 Az 10/2005 - 21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích ze dne 28. 7. 2005, č. j. 52 Az 10/2005 – 21, byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 26. 4. 2005, č. j. OAM-645/VL-09-K04-2005, jímž bylo rozhodnuto o neudělení azylu stěžovateli podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto, že se na něj nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že stěžovatelem tvrzené skutečnosti týkající se jeho pronásledování či obav z něj v souvislosti s obavami jeho rodičů nelze považovat za pronásledování či strach z něj ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu. Krajský soud nezjistil ani pochybení ministerstva v případě rozhodnutí o neudělení azylu za účelem sloučení rodiny. Jestliže nebyl azyl udělen rodičům stěžovatele, nelze o udělení azylu stěžovateli za účelem sloučení rodiny kladně rozhodnout. Nedůvodná byla rovněž námitka

stěžovatele, že splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. O případném udělení humanitárního azylu je totiž oprávněno rozhodnout jen ministerstvo, a to na základě správního uvážení, které je samo o sobě soudem nepřezkoumatelné. Soud není oprávněn rozhodovat, které skutečnosti lze či nelze hodnotit jako důvody pro udělení humanitárního azylu. Je pouze oprávněn zjišťovat, zda ministerstvo nepřekročilo meze správního uvážení anebo je nezneužilo. To však krajský soud v dané věci z obsahu správního spisu a z obsahu žalobou napadeného rozhodnutí nezjistil. Rovněž v případě námitky týkající se existence překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu nebyla žaloba důvodná, když krajský soud dospěl ke shodnému právnímu závěru jako ministerstvo, které ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 25. 2. 2004 a z nedůvodné žádosti stěžovatele o azyl vyvodilo, že se na stěžovatele překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu nevztahuje.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost, jejíž důvody spatřuje v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., neboť má za to, že v jeho případě jsou naplněna ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu. V daném případě, nezávisle na zamítavém rozhodnutí o udělení azylu v případě jeho otce a matky, je nutno vzít v úvahu, že otec podal žádost o azyl na základě svých osobních zkušeností, pocitů a obav, když sledoval pochopitelný zájem o bezpečnost své rodiny a stejně tak i zájem, aby rodina žila společně a nikoliv odděleně. Matka stěžovatele se v rámci demokratizačních opatření a snah na Ukrajině zapojila do volební kampaně za určitou politickou stranu a do činnosti volební komise a byla svědkem machinace ve volbách v roce 2002. O těchto machinacích informovala jednak svého manžela a následně oba své nejbližší okolí a spolupracovníky. Reakce třetích osob na jejich postoje byly negativní, jak popsali ve svých žádostech a vyjádřeních, a rozhodně po rodičích stěžovatele nelze spravedlivě požadovat, aby vyčkali přímého útoku na jejich osoby, včetně jejich staršího nezletilého syna V., zejména za neutěšeného stavu občanských a politických poměrů na Ukrajině v roce 2002, které přetrvávají dosud. Opuštění vlasti rodiči stěžovatele nebylo v jejich případě opatřením nahodilým nebo spekulativním a tito mají i v současné době nadále obavy o svoji bezpečnost v případě návratu do vlasti. Nelze přehlédnout donedávna konkrétní izolaci Ukrajiny v politickém evropském prostředí a dosud se ukazuje, že politická moc na Ukrajině byla a je dotčena nejružnějšími formami útlaku a omezení politických a občanských práv a svobod. Jestliže bylo rodičům stěžovatele opakovaně vyhrožováno a naznačováno, aby ze své vlasti odešli, nejedná se o ojedinělý projev politického soupeření, který vybočuje z principů demokracie, jak se snaží dovodit ministerstvo. Rodiče stěžovatele se objektivně nemohli obrátit na příslušné orgány státní moci ve věci machinací ve volbách, jestliže tyto nebyly ochotny, popř. schopny, jim poskytnout ochranu. Stěžovatel má za to, že současná praxe posuzování lidských práv na Ukrajině ze zpráv ministerstev zahraničních věcí cizích států, resp. z jednoho státu, nemůže být jediným hlediskem, protože každý stát posuzuje tento stav ze svého pohledu. V daném případě naprosto chybí vlastní úvaha krajského soudu, která by se opírala o poznatky a zkušenosti příslušných orgánů České republiky. Zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 25. 2. 2004 postihuje období na Ukrajině za rok 2003. Otec stěžovatele své obavy formuloval v protokolu o pohovoru dne 6. 4. 2005 a vyslovil, že má obavu o život a strach z uskutečnění výhrůžek ze strany spolupracovníků a ze strany neznámých osob, které vyhrožovaly jeho manželce za její kritiku průběhu parlamentních volen v roce 2002 a tento stav trvá. Neblahý stav demokracie na Ukrajině se nezměnil ani po posledních prezidentských volbách. Tyto informace jsou dostupné z běžných zpravodajských a tiskových zpráv. Za těchto okolností má stěžovatel právo domáhat se udělení azylu podle § 12 a 13 zákona o azylu. Proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil, věc vrátil k dalšímu řízení a kasační stížnosti přiznal odkladný účinek.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti popřelo její oprávněnost, neboť jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy, a odkázalo na obsah správního spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil prostřednictvím svého zákonného zástupce ve správním řízení, a na vydané rozhodnutí. Stěžovatel nesplňuje podmínky stanovené § 12 zákona o azylu, nebyly naplněny ani podmínky pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu a ani zvláštního zřetele hodné důvody podle § 14 téhož zákona. Stěžovatel není v zemi původu ohrožen skutečnostmi uvedenými v § 91 zákona o azylu. Proto ministerstvo navrholo zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Díky citovanému ustanovení v sobě zahrnuje dva samostatné důvody pro udělení azylu. První spočívá v pronásledování za uplatňování politických práv a svobod a druhý je založen na odůvodněném strachu z pronásledování z taxativně uvedených důvodů. Pouhou nespokojenost rodičů stěžovatele se stavem občanských a politických poměrů na Ukrajině včetně výhrad k průběhu voleb v r. 2002 nelze pod tyto důvody podřadit. Při rozhodování o azylu je totiž nezbytné prokazovat konkrétní pronásledování či diskriminaci žadatele o azyl nebo odůvodněnost strachu z pronásledování. Skutková podstata, z níž ministerstvo vycházelo, má oporu ve spisech a není s nimi v rozporu, protože vycházelo s ohledem na věk stěžovatele z tvrzení jeho otce a v souladu se zákonem je vyhodnotilo. Stěžovatel na Ukrajině nikdy nežil, protože se narodil na území České republiky poté, kdy jeho rodiče zemi původu opustili, a důvody pro udělení azylu odvozoval pouze od důvodů svých rodičů. Pokud vyjádřil výhrady k podkladům obsahujícím informace o politických a společenských poměrech na Ukrajině, z nichž jak ministerstvo, tak krajský soud vycházely, neuvedl nic konkrétního, čím by pravdivost jejich obsahu zpochybnil.

I když stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že jsou v jeho případě naplněna také ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu, opět nic konkrétního v tomto směru neuvedl. Ve vztahu k § 13 zákona o azylu netvrdil, že jeho rodinnému příslušníku byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 citovaného zákona a že se tedy jedná o případ hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny a pokud se jedná o udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, není na udělení azylu podle citovaného ustanovení právní nárok a ministerstvo posuzuje každý jednotlivý případ na základě správního uvážení. Soud pak v přezkumném řízení, jak již bylo uvedeno v napadeném rozsudku, není oprávněn rozhodovat, které skutečnosti lze či nelze hodnotit jako důvody pro udělení humanitárního azylu a je pouze oprávněn zjišťovat, zda ministerstvo nepřekročilo meze správního uvážení anebo je nezneužilo.

Nejvyšší správní soud proto z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle

něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O stěžovatelem podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ust. § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. ledna 2006

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu